

Mircea Grigorescu

Cind, în '27-'28, Mircea Grigorescu pășea pentru prima dată pragul redacțiilor „Adevărul” și „Dimineața”, pătrundea de fapt într-un mai larg univers de presă, care era numit „presa din Sărindar”, poreclă ce trebuia să fie de deridere și oprobriu, dar care — cu toate că nici acea presă nu era lipsită de păcate — a devenit un titlu de distincție. Mircea Grigorescu avea presa în sine, așa cum tenorii au vocea în gât, din naștere. Iar singele lui de gazetar avea o presiune extraordinară care-l obliga să secreteze, să creeze gazetărie, ca o imperioasă necesitate organică. În câțiva ani, „Dimineața” și „Adevărul” au fost electrizate și catapultate dintr-o epocă într-alta, în spiritul celei mai contemporane, celei mai moderne prese a lumii, nu prin serisul gazetăresc — căci acolo erau scriitorii foarte mari —, ci prin suflul de gazetărie al acestui tânăr, atât de inteligent, atât de dinamic, de îndrăzneț, de harnic, mereu curios, mereu pasionat, sub forme, de altfel, amabile, bonome, dar nu rareori, sarcastice. Scriind original și excelent: posedind o informație fantastică, aproape monstruoasă — care-i dădea posibilitatea să abordeze, pe măsură ce presa devenea din ce în ce mai cuprinzătoare, orice problemă: de la aceea a apelor freatice la aceea a istoriei religiilor, de la agricultură la cibernetică, de la film la politica externă, precum și orice specie și sub-specie a presei: fond, cursiv, foileton, cronică, reportaj, ecou: avind spirit, umor și patetism, deopotrivă; posedind toate aceste calități ale unei strălucite notorietăți individuale, el a dat exemplul — și, de același calibrul, e greu de găsit un al doilea — al creatorului de gazetă, al animatorului și inspiratorului, care, adeseori, rămâne necunoscut unui cerc foarte restrâns. A scris, desigur, mii de pagini, dar cite mii n-a corectat, n-a retușat, n-a reseris, pentru ca gazeta să fie bună, și pentru ca semnatarii articolelor să-și facă un nume care să onoreze gazeta. Era ca grădinarul pe care-l pasionează fiecare moment al muncii sale, cu idealul grădinii anonime — desăvirșită în formă, culoare și variație...

...Dar venea fascismul, veneau dictaturile de toate felurile și de toate gradele, și presa și gazetarii democrați aveau de dus o luptă din ce în ce mai inegală și mai grea. În această luptă, nu numai grea, dar direct periculoasă la om (în redacția „Adevărului” s-a tras, nu doar o dată, cu revolverul legionar, iar el, personal, a fost victima privilegiată a multor agresiuni fizice), Mircea Grigorescu a fost un campion. Neuitată „Cuvântul liber”, al cărui suflet și ereier, sub oblăduirea lui Tudor-Teodorescu Braniste, a fost, apoi, „Stinga”, „Spre stînga”, și altele, au simțit, mai de aproape sau mai de departe, impulsul, energia și harul lui. Tot ceea ce a fost moment și eveniment al luptei antifasciste — greve, proteste, procese politice, acțiuni intelectuale, manifestații muncitorești, campanii ideologice — totul a găsit în el un sprijin și l-a îndemnat la o luptă neîncetată, consecventă, dîrză și abilă. Și această luptă a continuat, cu „Ecoul” și cu „Timpul”, și a continuat în forme care au îmbrăcat chiar haina clandestinității, și în timpul atroce al războiului.

Am fost multe nointelegeri în privința lui, omul era foarte complicat și era surprinzător. Dar un fapt este și va rămâne de o claritate absolută: a iubit presa ca nimeni altul, și a reprezentat-o, în toate fazele ei de creație, ca puțini alții. Cunoaștere a acestei indeletniciri, care stă între artă, tehnică și literatură, nu știm să fi avut un altul în această epocă. De aceea, sintem convingși că, de la vîngalac, regal și linotip, pînă la calandru și rotativă, întreg acest arsenal de unelte miraculoase a suspinat adine, odată cu noi, imprimînd știrea morții lui.

Un alt fapt este și mai clar: nenumărați dintre cei ce ținem un condei în mînă, sau sintem o rotiță oarecare în uriașul sistem al presei, știm, ceea ce știm mai bine, de la el. Și mulți alții știu, fără să știe, trecînd ei prin alți elevi ai lui, de la el.

Ceea ce a urmat după epoca pe care am evocat-o e mai bine cunoscut: munca lui gazetărească în epoca în care gazetăria n-a mai fost o luptă, ci o colaborare. Atunci, capacitatea lui extraordinară i-a îngăduit să se manifeste în cele mai felurite domenii ale presei, politică, literară, de informație și artistică, ajungînd și pînă la teatru, deci, și pînă la revista „Teatrul”, căreia i-a fost mai mult decît un colaborator constant, apropiat, aproape membru al colectivului, dar și un sfătuitor dezinteresat, un îndrumător neprețuit, în toate direcțiile.

Ah, dacă țărina ar putea să-i fie măcar pe jumătate, măcar pe un sfert, măcar pe o sutime, ușoară, pe cît viața i-a fost de grea, pe cît munca i-a fost de aspră, poate că am fi ușor mîngiați! Dar ce e moartea — „acest lucru care se întîmplă numai altora” — decît o ipoteză a spiritului nostru? În timp ce Mircea Grigorescu era o realitate vie, admirabilă, a cărei pierdere este ireparabilă și de a cărei pierdere nimic nu ne poate consola.

NICIODATĂ ?

Fiind prins de tot felul de necazuri, n-am aflat decît tîrziu, mult prea tîrziu, de moartea lui Mircea Grigorescu. Și m-a cuprins disperarea. Cum, Mircea Grigorescu nu mai există? Și n-am să mă mai pot întîlni niciodată cu acest om blajin și înțelept, nu se mai poate schimba o vorbă cu nea Mircea într-o cameră de redacție sau pur și simplu la un colț de stradă? Niciodată?

Se pare, totuși, că blestemata asta de moarte face ravagii cu precădere printre oamenii care trebuie să trăiască mult, cît mai mult, pentru că sînt bucuria noastră și fără ei viața noastră este mai searbădă și mai mohorîtă. Nu e adevărat că nu există oameni de neînlocuit. Mircea Grigorescu este de neînlocuit și fără foiletoanele săptămînale ale lui Mircea Grigorescu lumea va fi mai tristă și mai amărîtă.

Mircea Grigorescu n-a fost numai cel mai mare gazetar al nostru, n-a

fost numai omul care a propulsat oamenii și generații, a fost un gazetar de geniu și din pricina asta nu frecventa decît ziaristica. Mircea Grigorescu a mărturisit nu o dată că i-e frică de cărți, de cărțile lui, vreau să spun, și din cauza asta nu și-a adunat niciodată articolele și seriarele într-o carte, deși o asemenea carte ar fi reprezentat unul din marile evenimente ale tiparului românesc. Acum a venit rîndul nostru, al celorlalți, să ne facem datoria față de Mircea Grigorescu, față de prezentul și viitorul nostru, care trebuie să aibă posibilitatea unui contact cu opera ziaristică a lui Mircea Grigorescu. Trebuie să se găsească o editură și trebuie să se găsească un redactor care să adune și să publice articolele și seriarele lui Mircea Grigorescu.

Sufletul lui Mircea Grigorescu merită o liturghie.

Leonida Teodorescu